

Haparanda stad

Uppföljning granskning av placerade barn
och unga

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och revisionskriterier	3
3. Granskningsresultat	4
3.1. Revisionens tidigare granskning.....	4
3.2. Nämndens vidtagna åtgärder	4
4. Sammanfattande bedömning	7
<i>Bilaga 1: Källförteckning</i>	8

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Haparanda stad granskat socialnämnden i syfte att bedöma om nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen.

Vår sammanfattande bedömning är att Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen. Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser.

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?	Ja. Nämnden har i december 2016 behandlat revisorernas rapport och missivskrivelse. Som beslutsunderlag fanns vid detta tillfälle de sakkunnigas rapport och revisorernas missiv. Dock fanns ingen särskild tjänsteskrivelse som tydliggör vilka överväganden och ställningstaganden som gjorts inför nämndens behandling av rapporten.
Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?	Ja. Nämnden har i december 2016 beslutat att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer". Nämndens beslut innehåller dock ingen närmare precisering av uppdraget. Exempelvis saknas information om när uppdraget ska vara slutfört.
Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?	Ja. Nämnden har följt upp vilka åtgärder förvaltningen har vidtagit. Detta i anslutning till att revisorerna ett år efter rapportens distribution träffade nämnden för diskussion runt rapportens hantering.

Vi vill uppmärksamma nämnden på att kontroll av i vilken utsträckning nämndens intentioner genomförs försvåras av nämndens otydliga direktiv.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi därför Socialnämnden att framgent öka tydligheten i nämndens beslut. Detta underlättar såväl genomförande som uppföljning och kontroll av i vilken omfattning nämndens beslut verkställs.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Ett underliggande syfte med revision är att den ska leda till förbättringar i den granskade verksamheten. Revisorerna följer därför regelbundet upp genomförda granskningsinsatser. Uppföljningarna syftar till att ge svar på om åtgärder med anledning av revisorernas granskning har genomförts. Den uppföljande granskningen kan också ge underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligga till grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Av "God revisionsred i kommunal verksamhet 2014" framgår att:

- ▶ Uppföljning görs ofta genom dialog och kommunikation med styrelsen, ansvarig nämnd och förvaltning.
- ▶ Uppföljning kan även genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport.
- ▶ I uppföljningen kan revisorerna använda sin initiativrätt för att påskynda genomförandet av de åtgärder som ännu inte vidtagits med anledning av tidigare granskning.

Revisionen i Haparanda granskade 2016 placeringar av barn och unga i hem för vård och boenden (HVB) samt familjehem. Samverkan mellan kommun och landsting inom området bedömdes som tillräcklig, men vara i behov av utveckling. Socialnämnden rekommenderades med anledning av granskningen:

- ▶ Säkerställa en ändamålsenlig och tillräcklig samverkan, både på övergripande nivå och på individnivå
- ▶ Se över behovet av ytterligare uppföljning avseende samverkan kring barn och unga som placerats.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den uppföljande granskningen är att kartlägga och bedöma om Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen. Inom ramen för detta syfte ska granskningen besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?
- ▶ Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?
- ▶ Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?

2.3. Genomförande och revisionskriterier

Granskningen grundas på dokumentstudier och intervjuer. För specifikation av granskade dokument och intervjuade personer se bilaga 1; Källförteckning. I denna uppföljande granskning utgörs de revisionskriterierna av de iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som framgår av de revisionsrapporter som upprättades vid den tidigare genomförda granskningen (se avsnitt 3.1).

3. Granskningsresultat

3.1. Revisionens tidigare granskning

Vid revisionens tidigare granskning (år 2016) bedömde revisorerna att *samverkan mellan kommun och landsting till viss del var tillräcklig, men att det fanns utvecklingsbehov inom området*. Följande iakttagelser gjordes:

- ▶ Hälsoundersökningar inför placering av barn och unga i HVB eller familjehem erbjuds i Haparanda. Kännedomen om den rutin som rör hälsoundersökningar är dock inte säkerställd bland personal som berörs av den, även om arbetssättet är känt och tillämpligt.
- ▶ Ansvarsfördelningen mellan kommunen och landstinget är tydlig avseende hälsoundersökningar för ensamkommande barn. När det gäller andra barn och unga som placeras är ansvarsfördelningen till övervägande del tydlig utifrån den rutin som finns, men det finns behov av att säkerställa implementering av rutinen i de verksamheter som berörs av den i Haparanda.
- ▶ Kostnadsansvaret mellan huvudmännen är tydligt vad gäller hälsoundersökningar för barn och unga som placeras i HVB och familjehem. Det är även tydligt avseende hälso- och sjukvård för barn och unga som har placerats i HVB eller familjehem.
- ▶ Samverkan mellan socialtjänsten och berörda verksamheter inom landstinget är i begränsad utsträckning ändamålsenlig och tillräcklig på övergripande nivå avseende barn och unga som placeras i HVB eller familjehem. Det finns samverkansforum kring barn och unga inom ramen för Norrbus, men samverkan behöver utvecklas och stärkas för att fungera mer ändamålsenligt.
- ▶ Samverkan mellan socialtjänst och berörda verksamheter inom landstinget är till viss del ändamålsenlig och tillräcklig på individnivå avseende barn och unga som har placerats i HVB eller familjehem. Det finns etablerade strukturer för samverkan på individnivå samtidigt, men granskningen visar att det finns en del otydligheter avseende ansvarsfördelningen mellan parterna.
- ▶ Socialnämnden följer inte upp samverkan kopplat till hälsoundersökningar för barn och unga som placerats. Inte heller implementeringen av den rutin som finns avseende hälsoundersökningar har följts upp i Haparanda. Samverkan inom ramen för Norrbus följs dock upp, liksom andra parametrar kopplat till samverkan och placerade barn och unga.

För att ytterligare utveckla samverkan kring hälso- och sjukvård för barn och unga som placeras i HVB eller familjehem rekommenderade revisorerna att nämnden:

- ▶ Säkerställer att samverkan är ändamålsenlig och tillräcklig på övergripande nivå avseende barn och unga som har placerats i HVB eller familjehem
- ▶ Säkerställer att samverkan är ändamålsenlig och tillräcklig på individnivå avseende barn och unga som placerats i HVB eller familjehem
- ▶ Ser över behovet av ytterligare uppföljning avseende samverkan kring barn och unga som placerats

3.2. Nämndens vidtagna åtgärder

Fullmäktige har i december 2016 tagit del av revisorernas rapport avseende *Handläggning och samverkan kring barn som far illa* och beslutar att skicka en signal till berörd nämnd att bristerna ska åtgärdas.

3.2.1. Nämndens hantering av revisionsrapporten

Vi har, via protokoll, kontrollerat hur nämnden har hanterat revisionens rapport.

Nämnden har 2016-12-20 under ärenderubriken "Handläggning, samverkan och intern kontroll avseende barn och unga som riskerar att fara illa" behandlat två olika revisionsrapporter. De rapporter som behandlats är:

- ▶ "Placerade barn och unga – samverkan avseende hälso- och sjukvård" samt
- ▶ "Handläggning och samverkan kring barn som far illa".

Som beslutsunderlag till nämndens protokoll vid behandlingen av dessa rapporter finns:

- ▶ Revisorernas *missivskrivelser* avseende de aktuella granskningarna
- ▶ De sakkunnigas *rapporter* avseende de aktuella granskningarna

Nämnden beslutade att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer".

Revisorerna har drygt ett år senare, i december 2017, träffat nämnden för en diskussion runt dels nämndens ansvarsutövande dels uppföljning av 2016 års fördjupade granskningar. Socialnämnden beslutar vid denna ärendepunkt att "ta del av revisorernas synpunkter".

Vi uppmärksammar dock att nämnden vid samma sammanträde (december 2017) vid en senare punkt på dagordningen återigen behandlat revisorernas ursprungliga rapporter från 2016. Detta under ärenderubriken; *Rapport - revisorernas rekommendationer från Revisionsrapporter 2016*. Av nämndens protokoll och tillhörande tjänsteskrivelse framgår att nämnden vid detta tillfälle erhåller en uppföljning av vidtagna åtgärder mot bakgrund av revisorernas rekommendationer. Av rapporteringen framgår att följande åtgärder vidtagits.

<i>Revisorernas rekommendationer november 2016</i>	<i>Vidtagna åtgärder enligt nämndens uppföljning december 2017</i>
Att nämnden säkerställer att samverkan är ändamålsenlig och tillräcklig på övergripande nivå avseende barn och unga som har placerats i HVB eller familjehem.	Socialtjänsten är med i den länsgemensamma samverkansgruppen där samverkansformer utvecklas och följs upp enl. rådande lagstiftning och överenskommelser.
Att nämnden säkerställer att samverkan är ändamålsenlig och tillräcklig på individnivå avseende barn och unga som placerats i HVB eller familjehem.	Kartläggningar och sammanställningar görs om hur många samverkansmöten på individnivå har skett. Arbete sker inom ramen för Norrbus och SIP- rådande lagstiftning som gäller från 2018 tillämpas.
Att nämnden ser över behovet av ytterligare uppföljning avseende samverkan kring barn och unga som placerats	Socialnämnden säkerställer kontinuerlig uppföljning av varje enskilt ärende senast var sjätte månad i det enskilda utskottet som nämnden delegera beslutsrätten av enskilda ärenden till.

Nämnden beslutar vid detta tillfälle att ta del av förvaltningens rapport och lägga den med godkännande till handlingarna.

3.2.2. Vidtagna åtgärder enligt intervjuer

Vi har intervjuat chefen för Individ- och familjeomsorgen för att få övergripande information om vad som har hänt i verksamheten sedan revisorernas granskning genomfördes.

Enligt chefen för Individ- och familjeomsorgen har Haparanda stad fått hjälp av Norrbottens Kommuner¹ när det gäller att klargöra betalningsansvaret mellan kommun och landsting när det gäller kostnader för läkarundersökningar av placerade barn och ungdomar. Handläggarna var vid revisionens tidigare granskning inte medvetna om att det är landstinget som ska betala för dessa undersökningar så de fakturor som skickades till kommunen betalades.

Chefen för IFO har haft en genomgång med hälsocentralens personal angående läkarundersökningar och fakturorna har efter detta inte skickats till kommunen. Dock har hälsocentralen nu mycket ny personal.

Samarbetet i Norrbus² fortsätter som tidigare. Tidigare var upplevelsen att landstinget ofta var frånvarande vid de gemensamma mötena mellan parterna. Detta upplevs nu ha blivit bättre. Dock är BUP³s närvaro fortfarande mycket låg och de deltar bara när de har ett aktuellt ärende, inte vid det förebyggande arbetet. Enligt chefen för IFO fungerar inte samarbetet med BUP dåligt men IFO önskar mer och tätare samarbete med dem.

¹ Norrbottens Kommuner är en intresseorganisation som ägs av Norrbottens 14 kommuner. De ska företräda, påverka, driva och stödja kommunerna i deras samarbete.

² Norrbus är en överenskommelse om samverkan kring barn och unga mellan landstinget och kommunerna i Norrbotten.

³ BUP = Barn och UngdsomsPsykiatrin.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen.

Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser.

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?	Ja. Nämnden har i december 2016 behandlat revisorernas rapport och missivskrivelse. Som beslutsunderlag fanns vid detta tillfälle de sakkunnigas rapport och revisorernas missiv. Dock fanns ingen särskild tjänsteskrivelse som tydliggör vilka överväganden och ställningstaganden som gjorts inför nämndens behandling av rapporten.
Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?	Ja. Nämnden har i december 2016 beslutat att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer". Nämndens beslut innehåller dock ingen närmare precisering av uppdraget. Exempelvis saknas information om när uppdraget ska vara slutfört.
Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?	Ja. Nämnden har följt upp vilka åtgärder förvaltningen har vidtagit. Detta i anslutning till att revisorerna ett år efter rapportens distribution träffade nämnden för diskussion runt rapportens hantering.

Vi vill uppmärksamma nämnden på att kontroll av i vilken utsträckning nämndens intentioner genomförs försvåras av nämndens otydliga direktiv.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi därför Socialnämnden att framgent öka tydligheten i nämndens beslut. Detta underlättar såväl genomförande som uppföljning och kontroll av i vilken omfattning nämndens beslut verkställs.

Haparanda den 16 oktober 2018

PerÅke Brunström
EY

Linda Marklund
EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Socialchef
- ▶ Chef för individ- och familjeomsorg

Dokument:

- ▶ Nämndens protokoll (november 2016-september 2018)
- ▶ Revisionsrapport Handläggning och samverkan runt barn och unga som riskerar att fara illa
- ▶ Revisionsrapport Uppföljning av 2016 års revisionsgranskningar
- ▶ Tjänsteskrivelse Uppföljning av Revisionsrapporterna 2016 - 1. Handläggning av barn och unga i Haparanda och 2. Placerade barn och unga, samverkan avseende hälso- och sjukvård